

Türkiye-Afrika IV. Ekonomi ve İş Forumu
“Türkiye-Afrika Kadın Liderlik Diyalogu”

13 Ekim 2023, 10.00

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Mahinur Özdemir Göktaş,
Seyşeller Cumhuriyeti Yatırım, Girişimcilik ve San Bakanı
Devika Vidot

Dışişleri Bknl. Doğu-Güney Afrika GM BE Elif Çomoğlu Ülgen,
Afrika İş Konseyi (AfBC) Bşk Dr. Amany Asfour (*Amani Asfur*),

Değerli Panelistler,

Türkiye ve Afrika İş Dünyasının Değerli Temsilcileri,

Değerli Basın Mensupları,

Ticaret Bakanlığımızın ev sahipliğinde, Afrika Birliği iş birliğiyle “Fırsatların Önünün Açılması ve Daha Güçlü Ekonomik İş Birlikleri” başlığıyla DEİK olarak düzenlediğimiz Türkiye-Afrika IV. Ekonomi ve İş Forumumuz TABEF’in ikinci gününde, Türkiye Afrika Kadın Liderlik Diyalogu Panelinde sizleri şahsım ve Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu – DEİK adına saygıyla selamlıyorum.

Dün başlayan TABEF etkinliğimizde şu ana kadarki görüşmeler, paneller, B2B, G2B toplantıları ve anlaşmalarla yeni işbirlikleri üretildiğine şahit olmaktan mutluyuz. Bugün Sn. Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle gerçekleştireceğimiz kapanış forumu ile etkinliğimizi sonlandıracağız.

Amacımız, Afrika ile olan ticaret ve yatırım ilişkilerimizi kazan kazan ilkesi çerçevesinde daha üst seviyelere taşımak. Bunu yaparken, kadın girişimcilerimizi pozitif ayırıcı bir platformda değerlendirmenin, amacımıza ulaşmada etkili olacağına inanıyorum.

Ama, “kazan kazan” ilkesini biz, “ben kazanayım, sen de kazan” diye anlarken, gelişmiş ülkelerin çoğu “ben kazanayım, yine ben kazanayım” diye anlıyor. Adaleti “Kuvvetli haklıdır” diye anladıkları gibi...

Dünyada ekonomi veya ticaret tek boyutlu olarak yaşanmıyor. Ekonomi daha fazla çevreyle, sosyal ekosistemle anılmaya başlandı. Üretimden tüketime tüm süreçler çevre ile uyumlu olmak zorunda. Yatırımlar, sosyal etkileriyle beraber değerlendirilmek zorunda. Eskiden bir yatırımın teknik ve finansal fizibilitesi konuşulurken, şimdi çevre ve sosyal boyut eklendi. Finansal kurumlar, finanse edeceği yatırımlarda bu boyutları da ön plana çıkarmaya başladılar.

Geleceğin ekonomisinde bunlar olurken, en büyük destekçimiz elbette kadınlar olacak. İster girişimci veya sanayici, ister kamuda politika yapım sürecinde veya akademide olsun, ister özel sektörde veya sivil toplumda olsun, kadınlarımız yeni düzenin etkin aktörleri olacak.

Kadınların iş dünyasında daha da etkin olacağının önemli göstergelerinden birisi, bu hafta açıklanan Nobel Ekonomi ödülü oldu. Ödül, kadınların iş gücü piyasasına etkilerini ortaya koyan çalışmaları sebebiyle, Amerikalı Profesör Claudia Goldin’e verildi.

2008 küresel finans krizinde kadınların yönettikleri şirketlerin daha olumlu performans göstermesi, ekonomi ve ticaretteki basiretlerini gösterirken, çevre ile ilgili konularda ve sosyal konularda daha hassas olmaları da, onları bir adım öne taşıyor.

Afrika kıtası iş dünyasında kadın liderlerin kıtayı dönüştürücü rolü de artıyor. Dünyada en fazla kadın girişimciye sahip kıta Afrika'da, ülkeler arasındaki ticaretin %70'i kadınlar tarafından yürütülüyor bu kadınların %58'i kendi işinin sahibi.

Afrika Birliği'nin, Afrika'yı geleceğin küresel güç merkezine yerleştirecek yol haritası ve eylem planı olarak tanımlanan "Gündem 2063 vizyonunda" kadınların iş dünyasında ve toplumun her alanında lider ve yönetici seviyesinde yer almasını destekleyecek eko sistem oluşturulması da, vizyonun en önemli maddelerinden.

Türkiye'deki başarılı kadınlarımız ve Afrikalı kadınlarla gurur duyuyoruz...

Sayın Bakanlarım, Değerli Katılımcılar,

Yeni nesil Afrikalı kadın yazarlardan Chimamanda Ngozi Adichie'nun (*Çimamanda Gozi Adiči'nin*) bir sözüyle konuşmamı bitireceğim.

Adichie (*Adiči*), bir kitabında¹, "**Kültür insanları oluşturmaz, insanlar kültürü oluşturur.**" diyor. Evet... İçimizde olanı dışarı yansıtırız. Naif, kibar, işini ve ülkesini sahiplenen, girişimci Türk ve Afrikalı kadınların oluşturduğu iş yapma kültürüyle, aramızdaki iş birliklerini geliştirerek hedeflerimize ulaşacağımıza inanıyorum.

---

¹ Feminist Manifesto

Bu hedefi gerçekleştirirken, Türk özel sektörünün dış dünyaya açılan penceresi DEİK olarak, 48'i Kıta'da olmak üzere 152 İş Konseyimizin ticari diplomasi çalışmalarıyla sizlerin en büyük destekçisiyiz.

Afrika ile olan ekonomik ilişkilerimizi artırmanın bir eksenini de, Türk ve Afrikalı kadınların bir araya geleceği diyalog ortamını artırmak olacaktır.

DEİK-Women adıyla bir platformumuz var ve amacımız kadınların bu platform aracılığı ile iş dünyasında daha etkili iletişim kurması.

Bu duygularla, başta Bakanlarımız, Büyükelçimiz ve Afrika İş Konseyi Başkanı olmak üzere tüm panelistlere, programımıza katılan ve hazırlanmasında emeği geçen herkese, katkılarıyla bu programların yapılabilmesini mümkün kılan sponsorlarımıza teşekkür ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum.

Nail OLPAK

DEİK Başkanı